

Kraansvlak (gebied E)

Broedvogelinventarisatie en vogelwaarnemingen in gebied E van het Kraansvlak van april tot en met december 1980.

Het geïnventariseerde deel - genaamd E - wordt begrensd ten noorden door de Populierenlaan; ten oosten gedeeltelijk door het ruiterspad lopend naar het noorden naar het dennenbos; ten westen door het tracé van de pijpleiding en ten zuiden door het koolgruispad.

Doordat begin april de vergunning werd ontvangen, is alleen in de maanden april, mei en juni op broedvogels geïnventariseerd. In de vakantieperiode is door allerlei omstandigheden (o.a. vele regendagen) weinig geïnventariseerd. In het broedseizoen is het gebied 14 keer bezocht, zowel bij het krieken van de dag als 's avonds in de schemeruren.

Met het samenstellen van dit verslag hebben we doorgevoerd op de wijze van de vorige twee verslagen, gemaakt door de heer F. Bloem. Op deze manier is het misschien mogelijk over een x-aantal jaren met het verzamelde materiaal meer te gaan doen.

Het weer. Ondanks een koude start in maart is de indruk dat dit jaar de vogels meer hebben gezongen dan vorig jaar. Vooral mei was zonnig met veel noordoosten wind. De tweede helft van juni en bijna geheel juli werd het weer gekenmerkt door regen.

In de maanden september, oktober en november werd de aanwezige vogelstand twee keer per maand genoteerd. Alleen in december is door het slechte weer en ziekte één keer een kort bezoek gebracht aan het Kraansvlak. Het is bijna onmogelijk een duidelijk overzicht -zoals bij de broedvogels- te geven van de aanwezige vogels in de herfstmaanden, omdat elk ogenblik door het wegvliegen van vogels over een afstand van tien tot vele honderden meters de bestaande situatie verandert. Om een betere indruk te krijgen van aantallen en soorten van vogels zijn we de maand november enkele keren geheel Kraansvlak rond geweest. Het blijkt dat Kraansvlak erg vogelrijk is. In de maanden september en oktober wemelt het van doortrekkers, die variërend van enkele uren tot enige weken hier fourageren en rusten. Vooral lijsterachtigen, leeuwerikken, piepers en mezen worden in grote aantallen gesignaleerd. Ook de maanden november en december worden ge-

kenmerkt door de aanwezigheid van vogels. Nu meer kraaiachtigen, Goudhaantjes, vele mezensoorten, Houtduiven en Merels. Bij elk bezoek werden één of meerdere roofvogels waargenomen, zoals Blauwe en Bruine kiekendief, arenden (in 1978-'79 een juv. Zeearend, in 1980 de Visarend), Buizerd en Torenvalk.

Vanwege de interesse voor de Vos nemen we hier een notitie op van een waarneming op 31 mei: twee Vossen liggend en spelend voor hun nol. Terwijl we lagen te kijken, kwam van verre één Wulp roepend aanvliegen tot boven de Vossen, daarna vloog de Wulp stil terug. De Vossen reageerden helemaal niet. Wel doken ze in elkaar toen een groep postduiven overvloog. Vlakbij de Vossen zit een Fitis te zingen, zich niets aantrekkend van de aanwezigheid van Vossen. Na ongeveer vijf minuten vliegen nu twee Wulpen roepend over, zonder enige reactie van de Vossen.



Geen alarm van overvliegende vogels, zoals Kneuen, Fitissen en Mezen. Ook vogels in de buurt zoals een zingende Nachtegaal en een Gekraagde roodstaart trekken zich niets aan van de zoogdieren. In de naastliggende duinvallei tippelen de Konijntjes rond. De Wulp komt af en toe roepend, maar niet alarmerend de Vossen controleren. Na ongeveer dertig minuten zijn we verder gegaan, met tafereeltje latend voor wat het is.

Het heeft ons ten zeerste verwonderd, dat in de Z.W.hoek van gebied E een mooi dicht begroeid wilgenbos gedeeltelijk is opengekapt terwille van een fazantenvoerbaan. Tot slot bemerkten wij in november dat een pad 'verhard' is met stro afkomstig uit de paardestallen, rijkelijk vermengd met paardemest. Wij kunnen ons niet voorstellen, dat deze maatregel de specifieke duinflora zal bevorderen.

In dit verslag zijn tevens de waarnemingen van Mevr. Vaandrager voor dit gebied opgenomen.

Opmerkingen over de waargenomen vogels vanaf april tot en met december 1980

Bergeend

- Hoogstwaarschijnlijk is één paartje in een oud vossehol tot broeden gekomen. Geen jongen waargenomen.

- Wintercaling - In mei 2 keer 1 paartje waargenomen.
- Bruine kiekendief - Op 24/11 1 waargenomen.
- Blauwe kiekendief - Op 4/10 1 waargenomen.
- Havik - Op 31/5 jagend over het terrein waargenomen (1 ex.).
- Buizerd - Begin mei 3 keer waargenomen tot een maximum van 3 ex., daarna niet meer. Op 3/9 zagen we weer 2 ex. geatlaqueerd door Torenvalk.
- Visarend - Op 24/11 1 ex. waargenomen in boom, daarna wegvliegend.
- Torenvalk - Bij elk bezoek aanwezig met een max. van 3 ex. op 3/9.
- Boomvalk - Op 3/9 1 ex. waargenomen.
- Sperwer - Op 10/4 vloog 1 ex. jagend over het gebied naar het dennenbos.
- Fazant - Niet geteld, wordt gevoerd t.b.v. de jacht.
- Scholekster - In tegenstelling tot vorige jaren, waarin wel regelmatig 1 à 2 ex. zijn waargenomen, is dit jaar niet één ex. in het gebied gezien.
- Houtsnip - Zoals vorige jaren vloog ook dit jaar deze soort weer met zelfde rondje boven het gebied. Op 3 mei werd in een ander gedeelte van het terrein ook 1 ex. rondvliegend waargenomen. De broedplaats is niet vastgesteld. Op 29/10 zagen we 1 ex. vanuit het broedterritorium opvliegen.
- Wulp - In de maand mei werden steeds alarmerende en roepende ex. gehoord en gezien, aan alle windsireken van het gebied. Meestal alarmeerden de vogels maar even en vlogen al roepend heel ver weg, zodat - volgens onze waarnemingen - hun territorium veel groter is van uitsluitend gebied E. Vaststellen van eventuele nesten en jongen was zodoende niet mogelijk.
- Bosuil - Op 26/4 in schemer 1 ex. zien opvliegen.
- Zilvermeeuw - Uitsluitend waargenomen boven het duin vliegend; trouwens wel altijd aanwezig.
- Visdierje - Op 31/5 werd deze soort met visje in bek waargenomen, vliegend van N.W. naar Z.O.
- Houtduif - Vele ex. vliegen rond in troepjes variërend van 2 tot 20 ex. et vele jaar door. Alleen de gevonden nesten zijn als broedterritorium gerekend.

- Tortelduif - Geen bijzonderheden.
- Koekoek - Bij elk bezoek altijd 1 à 2 ex. aanwezig.
- Gierzwaluw - Eind mei en in de maand juni werd de soort in de lucht waargenomen met een max. van 30 ex.
- Groene specht - 2 keer in april en juni waargenomen.
- Grote bonte specht - Eind juni 2 jongen waargenomen. Ook in de herfstmaanden steeds aanwezig.
- Kuifleeuwerik - Op 20/5 1 ex. waargenomen.
- Boomleeuwerik - Op 29/6 jongen waargenomen.
- Veldleeuwerik - In oktober werden enige fouragerende en overvliegende ex. waargenomen.
- Boereuzwaluw - In mei geregeld enige ex. in de lucht waargenomen.
- Boompieper - Deze soort is in veel groter aantal dan vorige jaren waargenomen. Vooral in de maand mei was hun zang uitbundig.
- Graspieper - In het vorige verslag is abusievelijk vermeld dat er in 1979 2 territoria in vak E waren vastgesteld. Uitsluitend in oktober enige ex. gezien.
- Winterkoning - Kennelijk heeft deze soort zich hersteld van de verliezen geleden in de strenge winter van 1978/79.
- Heggemus - Om alle territoria vast te stellen moet er in maart al geïnventariseerd worden. Omdat we in april konden beginnen, hebben we -waarschijnlijk- enige territoria gemist.
- Roodborst - Tenminste 4 territoria zijn er vastgesteld. In vergelijking met het vorige jaar heeft het aantal zich verdubbeld. In de herfstmaanden zijn vele ex. tussen duindoornsruiken en ander opgaand hout te vinden.
- Nachtegaal - Deze soort heeft zich ook uitgebreid. Misschien doordat ook deze soort meer floot dan vorige jaren, zodat vaststellen van territoria gemakkelijk ging.
- Paapje - Op 3/9 1 ex. waargenomen.
- Roodborsttapuit - Vorig jaar werden nog 3 doortrekkers waargenomen, dit jaar niet één ex.



- Tapuit - In het bekende territorium zijn 3 à 4 jongen waargenomen. Op andere plaats alleen enige keren baltsende ex. gezien. Het is verheugend dat dit jaar tweemaal zoveel territoria zijn vastgesteld als vorig jaar.
- Merel - Hoewel we onbegrijpelijk vinden, is het moeilijk deze soort op zang zijn territorium vast te stellen. Zowel 's morgens heel vroeg als 's avonds zongen de vogels heel weinig of helemaal niet. Wonderlijk genoeg floten floten ze wel eens overdag.
- Zanglijster - Deze soort is niet waargenomen in de broedtijd. Wel in het najaar in groepjes fouragerend op de Duindoorns.
- Kramsvogel
Koperwiek - In de herfsttijd wordt het Kraansvlak door beide soorten uitbundig bezocht. Vele tientallen en in de maand december van 1978 zelfs vele groepen van 300-600 Kramsvogels fouragerend op de duindoornstruiken. Deze vegetatie is onontbeerlijk voor lijsterachtigen op weg naar het zuiden. Ook in het voorjaar worden geregeld vogels op de terugweg naar het noorden waargenomen; alleen in veel kleinere groepjes. Zo zagen we op 10/4-'80 5 Koperwieken van boom tot boom noordwaarts trekken. En op 8/5 nog enkele Kramsvogels.
- Bosrietzanger - Op 5 en 20/5 waargenomen, daarna niet meer.
- Tuinfluitier - Deze soort is in mei en juni enige keren op dezelfde plaats (in wilgenbosje) waargenomen. Vorig jaar nooit - ook niet als doortrekker - waargenomen.
- Fitis - Op 8/5 de eerste jongen gezien. In juni vele jongen gezien.
- Goudhaantje - Alleen waargenomen in de herfst en winter, zowel in dennen als op de duindoornstruiken.
- Kuifmees - Op 29/6 zijn Kuifmezen gesignaleerd; zo ook in het najaar zoals op 24/11.
- Zwarte mees - Deze soort alleen waargenomen op 24/11.
- Pimpelmees
Koolmees - In tegenstelling tot vorige jaren zongen de mezen dit jaar meer en uitbundiger. Ook vele jongen waargenomen. In overige maanden zwerven vele tientallen in het duin rond, zowel in loof- en dennenbomen als tussen de Duindoorns.
- Vlaamse gaai - In het gebied niet gesignaleerd. In naastliggend bos aan westzijde slechts één maal in mei gezien. Ook in de overige maanden erg weinig waargenomen.

- Ekster - In broedtijd slechts 1 nest gevonden. In november en december vele ex. in geheel Kraansvlak, die alle op het fazantenvoer afkomen. De voerplaatsen zijn van verre al te herkennen aan de aanwezige Eksters. Op 24/11 enkele kadavers van Eksters gevonden. Geslagen door roofvogel of Vos of geschoten ???
- Zwarte kraai - In broedtijd niet waargenomen. Op 4/11 groepje van Zwarte kraaien en Eksters die een Blauwe kiekendief aanvielen. Verder weinig ex. in het Kraansvlak waargenomen.
- Spreeuw - Naast de twee broedterritoria die zijn vastgesteld, hebben we nog drie keer 1 ex. horen zingen. Of deze vogels tot broeden zijn gekomen, is niet vastgesteld. In juni zijn echter vele jongen waargenomen. In oktober worden de Duindoorns volop door vele tientallen ex. bezocht.
- Vink - Eind mei 1 ex. volop zingend waargenomen. Tijdens de trek zwerven geregeld groepjes in het duin rond.
- Valkparkiet - Op 4/10 vlogen 2 ex. luid schreeuwend rond. Waarschijnlijk afkomstig van Duinlust in Bloemendaal.



BOOMLEEUWERIK

Vergelijking tussen de afgelopen drie jaren van de aantallen
territoria per vogelsoort in gebied E van het Kraansvlak.

Soort	1980	1979	1978
Bergeend	waarsch. 1	-	-
Scholekster	-	1	1
Wulp	2 à 3	1 à 2	1 à 2
Houtsnip	1 à 2	1	1
Houtduif	3	2	3
Tortelduif	3	3	2
Bosuil	-	1	-
Grote bonte specht	1	-	-
Boomleeuwerik	3 à 4	3 à 4	4
Veldleeuwerik	1	1	2
Boompieper	6	3	4
Winterkoning	7 à 9	1	9
Heggemus	4 à 5	6	7
Roodborst	4	2	2
Roodborsttapuit	-	1?	1
Tapuit	2	1	1
Merel	3	2 à 3	3
Zanglijster	-	1?	1 à 2
Bosrietzanger	waarsch. 1	-	-
Tuinfluiters	waarsch. 1	-	-
Braamsluiper	1	1	-
Grasmus	3 à 4	3	4
Fitis	24	21	15
Koolmees	8 à 10	6 à 7	11
Pimpelmees	2 à 3	1	4
Staartmees	-	1	-
Nachtegaal	5 à 6	3	3
Gekraagde roodstaart	6	6	6
Ekster	1	3	2
Zwarte kraai	-	1	1
Vlaamse gaai	-	1	1
Spreeuw	2	2	3
Ringmus	2	2 à 3	2
Vink	waarsch. 1	1	-
Kneu	3 à 4	4	4
Aantal soorten	25 - 28	29 - 31	27

C.K.H. Heidweiller
Lage Duin 12
2121 CG Bennebroek.